
Spis treści

<i>Przedmowa do wydania polskiego (Anna Brzezińska)</i>	9
<i>Przedmowa</i>	19
Rozdział 1	
<i>Odkrywanie natury dziecka</i>	21
Czym jest psychologia dziecka?	22
Istota i cele	22
Metody	24
Badania przekrojowe i podłużne	26
Do czego jest nam potrzebna psychologia dziecka?	27
Odpowiadanie na pytania: sposób subiektywny	28
Odpowiadanie na pytania: sposób obiektywny	31
Rola teorii	35
Podsumowanie	36
Literatura dodatkowa	36
Literatura uzupełniająca w języku polskim	37
Rozdział 2	
<i>Istota dzieciństwa</i>	38
Kim jest dziecko?	39
Perspektywa historyczna	40
Dziecko jako miniaturowy dorosły	40
Dziecko jako ofiara	42
Dziecko dziś	43
Perspektywa kulturowa	45
Zróżnicowanie praktyk wychowawczych	46
Orientacja indywidualistyczna i kolektywistyczna	49
Międzykulturowo spostrzegany rozwój osobowości	51
Dorosły sposób myślenia o dzieciach	52
Istota systemów przekonań	53
Związki z rozwojem dziecka	54
Podsumowanie	56
Literatura dodatkowa	56
Literatura uzupełniająca w języku polskim	57
Rozdział 3	
<i>Początek życia</i>	58
O dziedziczeniu	59
Przekaz genetyczny	59
Zaburzenia genetyczne	61
Natura a wychowanie	64
Prawdy i mity na temat genów	70

Od poczęcia do narodzin	73
Stadia rozwoju prenatalnego	74
Wpływ środowiska na rozwój prenatalny	76
Przystosowanie noworodka do życia	81
Poród i jego skutki psychologiczne	81
Wcześnieiki	83
Świat w oczach nowo narodzonych dzieci	87
Wzorce działania a mózg	94
Dostosowanie rodziców	100
Podsumowanie	102
Literatura dodatkowa	103
Literatura uzupełniająca w języku polskim	104

Rozdział 4

Tworzenie związków	105
Istota związku	107
Rodzina	109
Rodzina jako system	109
Typy rodzin a rozwój dziecka	115
Rozwód i jego skutki	119
Rozwój przywiązania	122
Istota i funkcje przywiązania	123
Droga rozwoju	124
Przywiązanie bezpieczne i pozabezpieczne	128
Wewnętrzne modele operacyjne	132
Relacje między rówieśnikami	135
Relacje poziome i pionowe	136
Wpływ relacji rówieśniczych na rozwój	138
Status w grupie rówieśniczej	140
Podsumowanie	143
Literatura dodatkowa	144
Literatura uzupełniająca w języku polskim	144

Rozdział 5

Rozwój emocjonalny	146
Czym są emocje?	148
Istota i funkcje	148
Podstawy biologiczne	150
Droga rozwoju	154
Pojmowanie emocji przez dzieci	156
Początki języka emocji	156
Rozmowy na temat emocji	157
Myślenie na temat emocji	160
Socjalizowanie emocji	163
Nabywanie reguł ekspresji emocji	165
Wpływ rodziców	167
Kompetencje emocjonalne	170
Czym są kompetencje emocjonalne?	171
Od kontroli zewnętrznej do samokontroli	173
Dlaczego dzieci różnią się pod względem kompetencji emocjonalnych?	175
Podsumowanie	179
Literatura dodatkowa	179
Literatura uzupełniająca w języku polskim	180

Rozdział 6

<i>Dziecko jako naukowiec: Piagetowska teoria rozwoju poznawczego</i>	181
Przegląd	182
Cele i metody	183
Podstawowe cechy teorii	186
Stadia rozwoju poznawczego	189
Stadium sensoryczno-motoryczne	190
Stadium przedoperacyjne	196
Stadium operacji konkretnych	200
Stadium operacji formalnych	204
Za i przeciw teorii Piageta	205
Korzyści	205
Mankamenty	207
Podsumowanie	213
Literatura dodatkowa	214
Literatura uzupełniająca w języku polskim	214

Rozdział 7

<i>Dziecko jako praktykant: Wygotskiego społeczno-poznawcza teoria rozwoju</i>	216
Przegląd	217
Postać Lwa Wygotskiego	217
Teoria	218
Od cudzej pomocy do autopomocy	225
Co dzieje się w strefie najbliższego rozwoju?	226
W jaki sposób dorośli pomagają dziecku w rozwiązywaniu zadań?	227
Co sprzyja efektywnej pomocy?	232
Czy rówieśnicy mogą działać jako tutorzy?	233
Jaką rolę w tutoringach dorośli-dziecko pełnią czynniki kulturowe?	234
Czy wspólne rozwiązywanie problemów jest ważniejsze od pracy samodzielnej?	238
Ocena	240
Korzyści	240
Mankamenty	241
Podsumowanie	243
Literatura dodatkowa	244
Literatura uzupełniająca w języku polskim	244

Rozdział 8

<i>Dzieci jako osoby przetwarzające informacje</i>	246
Modelowanie czynności umysłowych	247
Czy umysł to komputer?	247
Istota myśli	252
Problem dostępu	253
Reprezentacja symboliczna: język, zabawa, rysowanie	257
Organizacja umysłu	268
Formowanie pojęć	269
Tworzenie skryptów	273
Zapamiętywanie	274
Istota pamięci	275
Rozwój pamięci	276
Pamięć autobiograficzna	281
Dzieci jako naoczni świadkowie	284

Myślenie o ludziach	285
Opisywanie innych ludzi	285
Wyjaśnianie zachowań innych ludzi	287
Podsumowanie	291
Literatura dodatkowa	292
Literatura uzupełniająca w języku polskim	292

Rozdział 9

<i>Posługiwanie się językiem</i>	293
Czym jest język?	294
Natura i funkcje języka	294
Czy to wyłącznie ludzka zdolność?	298
Przebieg rozwoju języka	301
Pierwsze słowa	302
Powstawanie zdań	305
Czy istnieją okresy krytyczne dla uczenia się języka?	309
Kompetencja komunikacyjna	313
Kilka słów o umiejętności czytania i pisania	316
Wyjaśnienie procesu przyswajania sobie języka	319
Podejście behawiorystyczne	319
Podejście natywistyczne	320
Podejście społeczno-interakcyjne	322
Podsumowanie	329
Literatura dodatkowa	330
Literatura uzupełniająca w języku polskim	331

Rozdział 10

<i>Ku dojrzałości</i>	332
Stawanie się człowiekiem dorosłym	333
Biologiczne uwarunkowania indywidualności	333
Tworzenie własnego Ja	335
Samooceń: jej istota i rozwój	338
Ja w okresie dorastania	342
Czynniki wpływające na samorozwój	345
Przyswajanie sobie poczucia przynależności do płci	348
Ciągłość i zmiana	355
Badanie ciągłości	356
Przewidywanie na podstawie wczesnych zachowań	358
Przewidywanie na podstawie wczesnych doświadczeń	364
Śledzenie trajektorii rozwojowych	368
Podsumowanie	370
Literatura dodatkowa	371
Literatura uzupełniająca w języku polskim	372

<i>Słownik pojęć</i>	373
----------------------------	-----

<i>Bibliografia</i>	377
---------------------------	-----

<i>Indeks nazwisk</i>	395
-----------------------------	-----

<i>Indeks rzeczowy</i>	402
------------------------------	-----